

Dosarul nr. 2ra – 2152/19

prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul Central (jud.: V. Hudoba)
instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud.: G. Vavrin, I. Dănăilă, T. Berdilă)

DECIZIE

27 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Nina Vascan
Victor Burduh
Maria Ghervas

judecând recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Gagauz - Gaz”,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Gherciu Dmitri, succesorul în drepturi Terzi Ivan, împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Gagauz – Gaz”, cu privire la obligarea încheierii contractului de deservire tehnică a rețelei de gaze naturale,

împotriva deciziei din 20 august 2019 a Curții de Apel Cahul, prin care s-a respins apelul formulat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Gagauz - Gaz” și s-a menținut hotărârea din 2 august 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Central,

c o n s t a ț ă :

La 5 noiembrie 2014, Gherciu Dmitri a depus o cerere de chemare în judecată, în instanța de contencios administrativ al Judecătoriei Comrat, împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Gagauz-Gaz”, cu privire la obligarea pârâtului, prestatorul serviciilor de interes public persoanelor fizice și juridice, să cumpere rețeaua de gaze naturale cu lungimea de 750 metri, ce îi aparține cu drept de proprietate, situată în municipiul Comrat, str. Bauman, sau să încheie un contract de arendă al rețelei de gaze naturale, reieșind din calculul prețului de piață pentru anul 2014.

Circumstanțele de fapt, prezentate de reclamant, pot fi rezumate după cum urmează.

La 29 septembrie 2014, Gherciu Dmitri a expediat în adresa S.R.L. „Gagauz-Gaz” o petiție, prin care a informat conducerea întreprinderii, despre faptul că, din data de 28 martie 2014, el este proprietarul rețelei de gaze naturale cu lungimea de 750 metri, situată în municipiul Comrat, str. Bauman. Reclamantul a subliniat că S.R.L. „Gagauz-Gaz” se folosește de proprietatea lui în interesul activității de distribuție a gazele naturale la opt agenți economici și la opt consumatori finali -

persoane fizice. Efectuând exploatarea proprietății lui, societatea pârâtă realizează comercializarea gazelor naturale persoanelor fizice și juridice și în rezultatul acestei activități obține venituri. Totuși pârâtul nu dorește să compenseze financiar exploatarea bunului reclamantului.

În pretenția înaintată, reclamantul a propus pârâtului S.R.L. „Gagauz-Gaz” fie să cumpere rețeaua de gaze naturale, fie să încheie cu el un contract de arendă al rețelei de gaze naturale. Ambele variante au fost respinse de către societatea pârâtă. Totodată, societatea pârâtă a refuzat să înceteze exploatarea proprietății lui. Răspunsul societății a fost motivat prin prisma prevederilor art. 47 al Legii cu privire la gazele naturale, pct. 5) al Hotărârii Guvernului nr. 1643 din 19 decembrie 2002, cu privire la aprobarea Programului național de gazificare a Republicii Moldova, Regulamentului privind modul de transmitere a rețelelor de gaze întreprinderilor de gaze ale Societății pe Acțiuni „Moldovagaz” la deservire tehnică, pct. 80) din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale nr. 415 din 25 mai 2011 aprobat de Agenția Națională Reglementare în Energetică, precum și prevederile art. 376 din Codul civil.

Reclamantul a susținut că normele de drept invocate de către pârât nu sunt texte de drept care reglementează raporturile juridice existente între el și pârât. Or, raporturile juridice între el și S.R.L. „Gagauz-Gaz” sunt raporturi juridice civile și litigiul urmează să fie examinat în temeiul Codului civil. Potrivit reclamantului, acțiunile S.R.L. „Gagauz-Gaz” contravin prevederilor art. 315, 316, 337 alin. (1) și art. 376 din Codul civil, până la intervenirea modificărilor în legislația civilă.

Pentru aceste motive, Gherciu Dmitri a solicitat obligarea pârâtului, prestatorul serviciilor de interes public persoanelor fizice și juridice, să cumpere de rețeaua de gaze naturale cu lungimea de 750 metri, ce îi aparține cu drept de proprietate, situată în municipiul Comrat, str. Bauman, sau să încheie un contract de arendă al rețelei de gaze naturale, reieșind din calculul prețului de piață pentru anul 2014.

În cadrul judecării cauzei, pârâtul S.R.L. „Gagauz-Gaz” a depus referință în întâmpinarea cererii de chemare în judecată, prin care a cerut respingerea acțiunii ca neîntemeiată (vol. I, f. d. 19 - 20).

Prin hotărârea din 4 august 2015 a Judecătoriei Comrat, acțiunea formulată de către Gherciu Dmitri a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (vol. I, f. d. 73, 78 – 83).

La 17 august 2015, Gherciu Dmitri a declarat apel împotriva hotărârii sus - menționate, manifestându-și dezacordul cu legalitatea și temeinicia ei. Intimatul S.R.L. „Gagauz-Gaz” a cerut respingerea cererii de apel (vol. I, f. d. 99 – 100).

La 1 decembrie 2015, Curtea de Apel Comrat a admis apelul declarat de către Gherciu Dmitri și a casat hotărârea din 4 august 2015 a instanței de contencios administrativ a Judecătoriei Comrat, cu restituirea cauzei la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată (vol. I, f. d. 104 – 108).

În argumentarea opiniei juridice, instanța de apel a constatat că obiectul litigiului nu se referă la acte administrative, cu caracter normativ și individual, sau la nesoluționarea în termenul legal a unei cereri cu privire la un drept recunoscut de lege. Prin urmare, hotărârea primei instanțe a fost casată, deoarece prima instanță a examinat cauza cu încălcarea competenței jurisdicționale în acord cu art. 388 alin. (1) lit. i) din Codul de procedură civilă.

La 27 aprilie 2016, Judecătoria Comrat a introdus în proces Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz”, în calitate de intervenient accesoriu (vol. I, f. d. 125).

Prin încheierea din 26 ianuarie 2017 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, a fost declinată competența instanței de contencios administrativ a Judecătoriei Comrat la examinarea acțiunii lui Gherciu Dmitri împotriva S.R.L. „Gagauz-Gaz” în favoarea instanței de drept comun a Judecătoriei Comrat (vol. I, f. d. 145 – 146).

La 5 iulie 2017, Gherciu Dmitri a depus o cerere de completare a acțiunii inițiale, prin care a solicitat obligarea Societății cu Răspundere Limitată „Gagauz-Gaz” la încheierea unui contract de deservire tehnică a rețelei de gaze naturale aflate în litigiu (vol. I, f. d. 155).

La 3 noiembrie 2017, Gherciu Dmitri și reprezentantul acestuia, avocatul Ormanji Ivan, au înaintat o cerere, cu privire la refuzul de la capetele de acțiuni inițiale înaintate, și anume, obligarea S.R.L. „Gagauz-Gaz” să cumpere rețeaua de gaze naturale de la Gherciu Dmitri sau să încheie contractul de arendă. Reclamantul a susținut doar cerința de obligare a întreprinderii de a încheia contractul cu privire la deservire tehnică a rețelei de gaze naturale (vol. I, f. d. 163).

Prin încheierea din 3 noiembrie 2017 a Judecătoriei Comrat sediul Central, demersul prezentat mai sus a fost admis. În special, instanța de judecată a acceptat renunțarea la pretențiile cu privire la obligarea S.R.L. „Gagauz-Gaz” de a cumpăra de la Gherciu Dmitri rețeaua de gaze naturale sau încheierea cu ultimul a contractului de arendă al rețelei de gaze naturale (vol. I, f. d. 169 - 170).

Prin hotărârea din 2 august 2018, Judecătoria Comrat, sediul Central a admis acțiunea formulată de către Gherciu Dmitri, a obligat S.R.L. „Gagauz-Gaz” să încheie cu Gherciu Dmitri Stepan contractul privind primirea la deservire tehnică a rețelei de gaze naturale, cu lungimea de 750 metri, din municipiul Comrat, de la SA „Cicec” până la strada Vinzavodscaia (vol. I, f. d. 230; 235 – 237).

Împotriva acestui act de dispoziție, S.R.L. „Gagauz-Gaz” a declarat apel, care a fost pus pe rol la 19 octombrie 2018 (vol. II, f. d. 13 – 14). În cererea sa, apelantul a cerut casarea hotărârii sus-citate și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În apărare, Gherciu Dmitri a formulat o referință, solicitând respingerea cererii de apel (vol. II, f. d. 19 – 21).

Prin încheierea din 16 ianuarie 2019, Curtea Supremă de Justiție a admis demersul președintelui interimar al Curții de Apel Comrat Fujenco Dmitrii, cu privire la strămutarea cauzei civile, pentru judecare într-o instanță egală în grad. Astfel, cauza a fost strămutată spre judecare de la Curtea de Apel Comrat la Curtea de Apel Cahul (vol. II, f. d. 31 – 34).

Prin încheierea din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Cahul, a fost dispusă înlocuirea părții în proces, Gherciu Dmitri, cu succesorul său în drepturi, Terzi Ivan (vol. II, f. d. 59 – 60).

Curtea de Apel Cahul, prin decizia din 20 august 2019, a respins apelul formulat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Gagauz - Gaz” și a menținut hotărârea din 2 august 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Central (vol. II, f. d. 87 – 95).

Referitor la procesul de luare a acestei soluții, instanța de apel a confirmat situația de fapt constatată de prima instanță în baza circumstanțelor expuse de reclamant în cererea de chemare în judecată. Suplimentar, Curtea de Apel Cahul a reținut că, la 21 noiembrie 2017, S.R.L. „Gagauz-Gaz” a respins cererea lui Gherciu Dmitri, pe motiv că, în momentul reviziei tehnice a rețelei de gaze aflată în litigiu, s-a constatat lipsa accesului pentru colaboratorii întreprinderii de gaze, întru deservirea tehnică a acesteia, din cauza existenței unei construcții prin interiorul căreia trece respectiva rețea de gaze (vol. I; f. d. 174).

În drept, instanța de apel a considerat relevante punctele 3, 12, 16 din Regulamentul privind modul de transmitere a rețelelor de gaze întreprinderilor de gaze ale Societății pe Acțiuni „Moldovagaz” la deservire tehnică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 683 din 18 iunie 2004 (în vigoare din 25 iunie 2004).

Reieșind din raționamentele evocate, Colegiul de control judiciar a constatat că, la momentul adresării către S.R.L. „Gagauz-Gaz”, Gherciu Dmitri a prezentat setul necesar de acte prevăzut de punctul 12 al Regulamentului de mai sus, respectând întocmai cerințele prezentului punct al Regulamentului (vol. I, f. d. 175 – 216). Condițiile de refuz de a primi la deservire tehnică a rețelei de gaz stipulate în punctul 16 din Regulamentul pre-citat nu au fost depistate. De altfel, motivul invocat de către apelant referitor la lipsa accesului la rețeaua de gaze nu se încadrează în excepțiile punctului menționat. Mai mult, în cadrul ședinței judiciare, apelantul a recunoscut că folosește această rețea de gaze din anul 1996 și efectuează deservirea ei tehnică întru evitarea situațiilor de pericol.

În ceea ce ține de încăperea prin interiorul căreia trece rețeaua de gaze naturale, Colegiul judiciar a observat că această construcție a fost construită cu acordul S.R.L. „Gagauz-Gaz”, iar obiecții ce-ar viza îngrădirea accesului la rețeaua de gaze naturale nu au fost furnizate. Totodată, licențele anexate la materialele cauzei atestă că apelantul are posibilitatea de a deservi acest obiect din litigiu.

În definitiv, Curtea de Apel Chișinău a constatat că plata pentru deservirea tehnică se acoperă din componentele tarifare corespunzătoare incluse în tarifele la gazele naturale (vol. I, f. d. 137 – 138). Așadar, apelantul percepe aceste taxe.

La 25 septembrie 2019, prin intermediul serviciului poștal, S.R.L. „Gagauz-Gaz” a declarat recurs împotriva deciziei din 20 august 2019 a Curții de Apel Cahul, solicitând casarea acesteia și a hotărârii din 2 august 2019 a primei instanțe, cu remiterea cauzei civile spre examinare în instanța de fond.

În motivarea ilegalității deciziei contestate, societatea recurentă a afirmat că instanțele judecătorești nu au ținut cont de faptul că ea nu mai este furnizoare a gazelor naturale în acord cu art. 54 alin. (1) și alin. (2²) din Legea nr. 123 – XVIII din 23 decembrie 2009 cu privire la gazele naturale. Totodată, S.R.L. „Gagauz-Gaz” a afirmat că nu va putea executa hotărârea judecătorească, de vreme ce nu-și va putea îndeplini obligațiile asumate prin contractul de deservire tehnică, din cauza lipsei accesului nelimitat în încăperile prin care trece rețeaua de gaze naturale.

Într-un final, societatea recurentă a susținut că instanțele judecătorești trebuiau să introducă în proces pe S.A. „Moldovagaz”, în calitate de intervenient accesoriu. Or, potrivit punctului 2 din Hotărârea Guvernului nr. 683 din 18 iunie 2004, S.A. „Moldovagaz” este furnizor a gazelor naturale.

Cererea de recurs a fost recepționată de către intimatul Terzi Ivan la 18 octombrie 2019 (vol. II, f. d. 117).

Până la data examinării cauzei, intimatul nu a depus referință, prin care să-și exprime poziția cu privire la recursul declarat.

În procedura de filtru, prevăzută de articolul 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul de judecată a constatat că obiectul prezentei cererii se referă la decizia din 20 august 2019 a Curții de Apel Cahul, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. 27144 din 13 septembrie 2019 dovedește împuternicirile legale ale directorului – interimar Mincova Iraida de a reprezenta interesele recurentului S.R.L. „Gagauz-Gaz”, în special, de a ataca hotărârea judecătorească. Astfel, recursul este formulat de către subiectul căruia i s-a conferit dreptul dat, în baza art. 75 alin. (2) și (3) raportat la art. 430 lit. a) din Codul de procedură civilă. În același timp, materialele cauzei confirmă că cererea nu a fost examinată anterior.

Cu privire la termenul de declarare a recursului, completul de admisibilitate a stabilit că decizia integrală contestată a fost expediată și publicată pe pagina web „Portalul instanțelor naționale de judecată” la 2 septembrie 2019 (vol. II, f. d. 96). Recursul a fost predat la oficiul poștal la 25 septembrie 2019, care constituie data depunerii actului de procedură la Curtea Supremă de Justiție, în acord cu art. 112 alin. (3) din Codul de procedură civilă (vol. II, f. d. 106). Drept consecință, s-a constatat că cererea dedusă judecării a fost declarată în limitele temporale prevăzute la articolul 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În vederea respectării articolului 432 alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată nu a identificat niciun indiciu care, la prima vedere, ar putea ridica probleme de drept de ordine publică specificate la alin. (3) din articolul citat. Argumentul recurentului referitor la neatragerea în proces a S.A. „Moldovagaz” va fi analizat odată cu fondul recursului.

În aceeași ordine de idei, completul de filtru a verificat esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurentului referitoare la ilegalitatea deciziei atacate întrunesc criteriile formale din articolul 432 alin. (2) și (4) din Codul de procedură civilă.

Pe baza celor analizate, prin încheierea din 20 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, cererea menționată mai sus s-a considerat admisibilă pentru examinarea în fond.

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursul s-a examinat de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. În esență, recurentul și intimatul au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Cu titlu subsidiar, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, Eriksson vs Suedia, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, Pönkä vs Estonia,

8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34, decizia nr. 95 din 19 decembrie 2016 a Curții Constituționale, parag. 26 – 27).

Verificând decizia din 20 august 2019 a Curții de Apel Cahul și hotărârea din 2 august 2018 a Judecătorei Comrat, sediul Central, în limitele controlului de legalitate, în raport de criticele invocate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursului și casarea deciziei contestate, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, într-un alt complet de judecată, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanță de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recurentului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza *García Ruiz vs Spania* (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; *Moreira Ferreira vs Portugalia* (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84).

În conformitate cu articolul 432 alin. (2) lit. a) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

Pentru început, instanța de recurs recapitulează esența litigiului. Astfel, Terzi Ivan, succesorul în drepturi al lui Gherciu Dmitri, este proprietarul rețelei de gaze naturale cu lungimea de 750 de metri, situată în mun. Comrat, pe str. Vinzavodscaia. Intimatul s-a adresat în instanța de judecată pentru a obliga S.R.L. „Gagauz-Gaz” să încheie cu el un contract de deservire tehnică a rețelei de gaze naturale.

Colegiul lărgit amintește că atât prima instanță, cât și instanța de apel au decis că pretenția formulată de către Terzi Ivan este una întemeiată și au admis acțiunea. În special, instanțele ierarhic inferioare au considerat relevante punctele 3, 12, 16 din Regulamentul privind modul de transmitere a rețelelor de gaze întreprinderilor de gaze ale Societății pe Acțiuni „Moldovagaz” la deservire tehnică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 683 din 18 iunie 2004 (în vigoare din 25 iunie 2004). Pe baza acestor norme, instanțele de judecată au observat că, la momentul adresării către S.R.L. „Gagauz-Gaz”, Gherciu Dmitri a prezentat setul necesar de acte prevăzut de punctul 12 al Regulamentului de mai sus, respectând întocmai cerințele prezentului punct al Regulamentului (vol. I, f. d. 175 – 216). În ceea ce ține de încăperea prin interiorul căreia trece rețeaua de gaze naturale, instanța de apel a reținut declarațiile reprezentantului intimatului Terzi Ivan, avocatului Cîlicic Victor, potrivit cărora această construcție a fost construită cu acordul S.R.L. „Gagauz-Gaz”, iar obiecții ce ar viza îngrădirea accesului la rețeaua de gaze naturale nu au fost invocate. Explicațiile reprezentantului intimatului au fost apreciate ca fiind veridice și acceptate tacit de către societatea apelantă.

Cererea de recurs se referă la aplicarea punctelor 10, 12, 16 din Regulamentul privind modul de transmitere a rețelelor de gaze întreprinderilor de gaze ale S.A. „Moldovagaz” la deservire tehnică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 683 din 18 iunie 2004. În ansamblu, aceste norme de drept prevăd modalitate de transmitere a

rețelelor de gaze la deservirea tehnică. Problema centrală ridicată de recurent constă în imposibilitatea lui de a executa decizia din 20 august 2019 a Curții de Apel Cahul, deoarece el nu are un acces nelimitat în încăperile prin care trece rețeaua de gaze naturale. De altfel, această chestiune se află într-o legătură directă cu obiectul cauzei, și anume, obligarea unui operator al rețelelor de distribuție de a încheia un contract de deservire tehnică al rețelei de gaze naturale.

Pentru a elucida aspectele abordate în recurs, Colegiul lărgit învederează că transmiterea rețelelor de gaze la deservire tehnică se efectuează în strictă corespundere cu Regulamentul privind modul de transmitere a rețelelor de gaze întreprinderilor de gaze ale S.A. „Moldovagaz” la deservire tehnică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 683 din 18 iunie 2004 (Regulament).

Conform punctului 10 din Regulament, la deservire tehnică se primesc rețelele de gaze în funcțiune și cele noi recepționate în exploatare, în modul stabilit, care corespund cerințelor Normelor și regulilor în construcție (SNiP - nr.2 din 2 aprilie 08 - 87. - Moscova, 1988, Hotărârea „Gosstroï” U.R.S.S. din 16 martie, 1987), Regulilor de securitate în ramura gazificării (Hotărârea Departamentului Standardizare și Metrologie, nr.1229 RT din 17 decembrie 2002) și Regulilor de exploatare tehnică și cerințelor securității muncii în ramura gazificării (Gosstroï gazificația, Editura „Nedra”, Sanct-Peterburg, Federația Rusă, aprobat prin circulara Departamentului Standardizare și Metrologie nr.645 din 18 aprilie 1996), precum și altor documente normativ-tehnice.

Punctul 12 al Regulamentului prevede o listă exhaustivă a documentelor necesare de a fi prezentate de proprietarul rețelei de gaze pentru transmiterea acestuia la deservirea tehnică. În același timp, punctul 13 impune proprietarului să perfecteze o listă de documente tip indicate în anexele Regulamentului.

Potrivit punctului 16 din Regulament, rețelele de gaze nu vor fi primite la deservire tehnică de către întreprinderile de gaze ale S.A. „Moldovagaz” în cazul: - lipsei unuia din documentele prevăzute în punctele 12 și 13; - depistării construcției nefinalizate a rețelelor de gaze și nerecepționate în exploatare; - lipsei mijloacelor de protecție electrochimică a conductelor de gaze din oțel.

În acord cu punctul 6.3.15 din Regulile de securitate în ramura gazificării (Hotărârea Departamentului Standardizare și Metrologie, nr.1229 RT din 17 decembrie 2002), administrația întreprinderii pe teritoriul căreia sunt amplasate conductele de gaze tranzit, trebuie să asigure accesul personalului întreprinderii ce exploatează conductele și utilajul de gaze pentru efectuarea inspectării și reparației.

Conform punctului 6.7.1 din aceleași reguli, încăperile în care sunt instalate conductele de gaze, montate instalații utilizatoare de gaze și armătură, trebuie să fie accesibile pentru personalul de deservire. Se interzice utilizarea lor sub formă de depozite, ateliere etc.

În aceeași ordine de idei, căile de acces la toate posturile de distribuire a gazelor trebuie să fie libere în conformitate cu punctul 6.9.8.

Totodată, punctul 8.2 prevede că montarea conductelor de gaze interioare trebuie să fie deschisă. Pe toată lungimea trebuie asigurat accesul la conductele de gaze pentru efectuarea controlului și examinării regulate. Iar, punctul 11.4 a specificat că întreprinderile și persoanele fizice sunt obligate să asigure pe terenurile

de pământ, în clădirile distribuite lor pentru folosință, prin care trec conductele de gaze exterioare, integritatea acestora și accesul liber al personalului întreprinderii care le exploatează.

Procedând la interpretarea normelor de drept de mai sus, Colegiul lărgit subliniază că Regulamentul de mai sus, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 683 din 18 iunie 2004, stabilește două categorii de cerințe în cazul transmiterii rețelelor de gaze la deservire tehnică. Pe de o parte, punctul 10 din Regulament reglementează criteriile de substanță/fond care sunt obligatorii pentru proprietarii rețelelor de gaze naturale. În special, acestea se referă la obligativitatea respectării normelor și regulilor de construcție; regulilor de exploatare tehnică și cerințelor securității muncii în ramura gazificării, precum și regulilor de securitate în ramura gazificării. Mai mult, punctul 16 impune două condiții suplimentare, și anume, încheierea contractului poate fi refuzată în situația depistării construcției nefinalizate a rețelelor de gaze și nerecepționarea în exploatare sau în situația lipsei mijloacelor de protecție electrochimică a conductelor de gaze din oțel.

Pe de altă parte, punctele 12 și 13 din Regulament stipulează criteriile procedurale ce vizează actele necesare pentru încheierea contractului de deservire tehnică. În acest caz, potrivit punctului 8 din Regulament, întreprinderile de gaze ale S.A. „Moldovagaz” examinează documentele menționate la punctul 12 și, în termen de cel mult o lună din momentul prezentării, cu condiția că ele sunt conforme, perfectează documentele menționate la punctul 13. Respectiv, nerespectarea acestor exigențe normative atrage după sine aplicarea sancțiunilor impuse de punctul 16 din Regulament.

Prin urmare, Regulamentul pre-citat stabilește că încheierea unui atare contract cerut de intimat poate avea loc doar la întrunirea cumulativă a cerințelor analizate.

În acest context, Colegiul lărgit observă că instanța de apel a considerat că S.R.L. „Gagauz-Gaz” nu a avut motive întemeiate de a refuza intimatului încheierea contractului de deservire a rețelei de gaz natural. În primul rând, instanța de apel nu a constatat existența unei situații din punctul 16 al Regulamentului. În al doilea rând, instanța de apel a susținut că accesul S.R.L. „Gagauz-Gaz” la rețeaua de gaz natural nu este restricționată.

Din această perspectivă, instanța de recurs nu pune la îndoială îndeplinirea criteriilor procedurale de către fostul proprietar al rețelelor de gaz Gherciu Dmitri. De fapt, potrivit cererii de recurs, S.R.L. „Gagauz-Gaz” nu a obiectat împotriva acestor constatări furnizate de către instanța de apel.

Cu toate acestea, Colegiul de control judiciar reține că recurentul a precizat că nu are un acces nelimitat la întreaga rețea de gaz, care aparține lui Terzi Ivan. Curtea de Apel Cahul a respins alegația dată întemeindu-și opinia doar pe explicațiile reprezentantului intimatului Terzi Ivan. Deși, recurentul nu a făcut trimitere la vreo normă expresă în susținerea afirmației date, instanța de recurs are competența de a decide asupra caracterului juridic al motivelor juridice inserate în cererea de recurs. Astfel, obiecția recurentului poate fi încadrată la condițiile de fond prevăzute de punctul 10 din Regulament. În mod concret, obligația de a asigura accesul liber la conductele de gaz este specificată la Regulile de securitate în ramura gazificării,

aprobate prin Hotărârea Departamentului Standardizare și Metrologie, nr.1229 RT din 17 decembrie 2002.

La acest capitol, Colegiul judiciar observă că, la 15 noiembrie 2016, reprezentanții S.R.L. „Gagauz-Gaz” au depistat că pe conducta de gaz a lui Gherciu Dmitri și, după caz, Terzi Ivan, se află o construcție de-a lungul terenului S.R.L. „Olimp”, aflat pe adresa Ialpușkaia, nr. 31, or. Cahul. În opinia recurentului, imobilul respectiv restricționează accesul reprezentanților lui la conducta dată. Așadar, potrivit prescripției din 15 noiembrie 2016, emise de S.R.L. „Gagauz-Gaz”, proprietarul rețelei de gaze are obligația de a îndepărta conductele de gaz din interiorul construcției. Prin scrisoarea nr. 970 din 24 noiembrie 2016, S.R.L. „Gagauz-Gaz” a comunicat fostului proprietar despre încălcarea admisă a securității și a informat că încheierea contractului de deservire tehnică va fi posibilă numai după înlăturarea ei (vol. I, f. d. 158 – 160).

Instanța de recurs constată că instanța de apel a trecut cu vederea aceste înscrisuri în decizia sa din 20 august 2019. Or, era crucial să se ocupe de aceste aspecte într-un mod adecvat și să le aprecieze prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă.

În primul rând, Colegiul lărgit opinează că instanța de apel nu a clarificat în ședința de judecată dacă S.R.L. „Gagauz-Gaz” are acces nelimitat la această rețea de gaz în zona menționată mai sus. Cu alte cuvinte, instanța de judecată nu a verificat dacă Gherciu Dmitri a executat prescripția din 15 noiembrie 2016 și a întreprins acțiuni în vederea înlăturării neajunsurilor depistate. Mai mult, punctele 6.3.15; 6.9.8; 8.2 sau 11.4 din Regulile de securitate în ramura gazificării prevăd, în linii generale, că proprietarul gazoductului trebuie să asigure accesul personalului care efectuează inspectarea și reparația. În același timp, pe toată lungimea trebuie asigurat accesul la conductele de gaze pentru efectuarea controlului și examinării regulate.

În al doilea rând, în acord cu art. 130 alin. (4) din Codul de procedură civilă, ca rezultat al aprecierii probelor, instanța de apel era obligată să reflecte în decizia din 20 august 2019 motivele concluziilor sale privind respingerea acestor înscrisuri, precum și argumentarea preferinței date declarațiilor livrate de către reprezentantul intimatului, avocatul Cîlicic Victor. Or deși avocatul Cîlicic Victor a sugerat că încăperea din litigiu a fost construită cu acordul S.R.L. „Gagauz-Gaz”, totuși reprezentantul intimatului nu a putut înlătură orice dubiu cu privire la accesul recurentului la rețeaua de gaze. Obiecția respectivă a fost susținută în fază de recurs.

În al treilea rând, instanța de recurs acceptă obiecția recurentului ce vizează imposibilitatea executării deciziei din 20 august 2019 a Curții de Apel Cahul. La conturarea acestei idei, Colegiul lărgit opinează că odată ce o decizie internă va fi pronunțată de instanțele naționale, aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu o claritate și o consecvență rezonabile de către autoritățile publice, pentru a evita pe cât posibil incertitudinea juridică și incertitudinea pentru persoanele juridice vizate de cererea sa (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Păduraru vs România*, 1 decembrie 2005, parag. 92; *Apanasewicz vs Polonia*, 3 mai 2011, parag. 73). În cazul de față, instanța de apel urma să consulte părțile implicate pe segmentul respectiv și să pronunțe o decizie care ar pune în echilibru atât drepturile proprietarului, cât și drepturile operatorului de distribuție. Dincolo de cele relevate, instanța de recurs învederează că la conducta de

gaz din litigiu sunt conectați un număr suficient de mare de consumatori, care beneficiază de servicii de gazificare (vol. I, f. d. 6). Prin urmare, drepturile lor de a primi un serviciu calitativ și vital nu poate fi neglijat din cauza unor dispute de durată.

Pe baza celor prezentate, Colegiul judiciar constată că instanța de apel nu a analizat elementele descrise mai sus.

În ansamblu, ținând cont de natura litigiului și de marja de apreciere a instanței de judecată, Colegiul judiciar opinează că a examinat principalele întrebări juridice puse în prezenta cerere și că nu este necesar să se pronunțe separat în privința motivelor cu privire la atragerea în proces în calitate de intervenient accesoriu pe S.A. „Moldovagaz”. De fapt, la 27 aprilie 2016, Judecătoria Comrat a introdus în proces Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz”, în calitate de intervenient accesoriu (vol. I, f. d. 125). În mod corespunzător, instanța de recurs respinge argumentul recurentului fundamentat pe temeiul de ilegalitate prevăzut la art. 432 alin. (3) lit. d) din Codul de procedură civilă.

Drept consecință, instanța de recurs acceptă criticile recurentului potrivit cărora instanțele de apel au omis să răspundă adecvat la afirmația acestuia ce viza accesul lui la gazoductul care aparține cu drept de proprietate lui Terzi Ivan. Efectul acestor încălcări de legalitate, și anume, devierile procedurale și de administrare a dreptului material afectează calitatea hotărârilor judecătorești pronunțate în prima și a doua instanță impusă de articolul 130 alin. (4) și art. 239 din Codul de procedură civilă. Or, la deliberarea deciziei, Curtea de Apel Cahul nu a apreciat just ansamblul de probe anexat la materialele cauzei.

În plus, Colegiul lărgit notează că, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a constatat în mod frecvent încălcări ale articolului 6 parag. 1 din Convenție, în special, în cauzele care ridicau probleme cu privire la motivarea hotărârilor judecătorești (a se vedea Fomin vs Moldova, 11 octombrie 2011, parag. 31 și 34; Mitrofan vs Moldova, 15 ianuarie 2013, parag. 54; Lebedinschi vs Moldova, 16 iunie 2015, parag. 31, 36; Nichifor vs Moldova, 20 septembrie 2016, parag. 30). Astfel, constatările de mai sus în sine ar putea fi o bază temeinică pentru stabilirea încălcării articolului 6 din C.E.D.O.

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a confirma incidența temeiului indicat la articolul 432 alin. (2) lit. a) și alin. (4) din Codul de procedură civilă și a stabili că erorile judiciare analizate în speță sunt esențiale. De altfel, Colegiul lărgit notează că greșelile de aplicare a legii materiale și procedurale nu pot fi corectate în ordine de recurs, din cauza specificului acestora. Or, atunci când există un deficit de motivare a deciziei atacate cu privire la aspectele constatate, instanța de recurs nu poate verifica în cadrul recursului dacă probele furnizate de părți și argumentele expuse în ședința judiciară au fost apreciate în condițiile art. 130 din Codul de procedură civilă. În atare circumstanțe, controlul de legalitate nu poate fi exercitat în mod deplin și în limitele art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Datorită acestei constatări, se impune casarea deciziei contestate și trimiterea cauzei la rejudecare în acord cu articolul 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă.

Astfel, ținând cont de rolul specific al instanței de recurs și de preeminența dreptului, este imperios, ca la reexaminarea cauzei în ordine de apel, să fie remediate neajunsurile procedurii inițiale (a se vedea cauzele Baka vs Ungaria (Marea Cameră), 23 iunie 2016, parag. 117; Zubac vs Croația (Marea Cameră), 5 aprilie 2018, parag. 123 – 125). Pe această cale, cauza civilă urmează a fi judecată în întregime în cadrul unor proceduri noi, în cadrul căreia instanța de apel va avea sarcina de a aprecia pertinenta înscrisurilor expuse mai sus și de a răspunde fără echivoc la argumentele părților. În funcție de rezultatul aprecierii juridice, instanța de apel va trebuie să pună în echilibru interesele proprietarului Terzi Ivan în raport cu obligațiile lui S.R.L. „Gagauz-Gaz”, inclusiv interesele altor consumatori conectați pe lungimea conductei de gaz (a se vedea, spre exemplu, importanța rejudecării cauzei de către instanțele ierarhic inferioare în baza considerentelor unei instanțe de recurs, Victor Harovschi vs Moldova, 18 noiembrie 2008; Dimitar Yordanov vs Bulgaria, 6 septembrie 2018, parag. 52 – 53).

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Gagauz - Gaz”.

Se casează decizia din 20 august 2019 a Curții de Apel Cahul, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Gherciu Dmitri, succesorul în drepturi Terzi Ivan, împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Gagauz – Gaz”, cu privire la obligarea încheierii contractului de deservire tehnică a rețelei de gaze naturale, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Cahul, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecător

Dumitru Mardari

Judecători

Iurie Bejenaru

Nina Vascan

Victor Burduh

Maria Ghervas